

การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร
(The Accidental Protection from Working of Nurse in Phichit Hospital)

เกศสุดา อนุศาสนนันท์ ป.พย.*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาลพิจิตร เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน และปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จำนวน 180 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ด้วยการทดสอบ Chi - square

ผลการศึกษาพบว่า พยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร มีพฤติกรรมการทำงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน และความคิดเห็นเรื่องสภาพการทำงานด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สภาพาร่างกายและจิตใจ ความรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ อยู่ในระดับดี ร้อยละ 71.1, 68.3, 62.8 และ 70.5 ตามลำดับ ส่วนความคิดเห็นเรื่องสภาพการทำงาน ด้านโครงสร้าง ด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.8, 53.3

และ 50.6 ตามลำดับ และวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 84.4 แต่พบว่าพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรมากกว่าร้อยละ 90 มีวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างสม่ำเสมอในเรื่อง มือหรือส่วนของร่างกายที่ปนเปื้อนเลือด สารคัดหลั่ง ล้างออกทันที เมื่อสารเคมีหกกรด รีบล้างออกทันที การเก็บเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาที่ใช้แล้วอย่างถูกวิธีตามหลัก IC และสวมอุปกรณ์ป้องกันเมื่อต้องปฏิบัติงานสัมผัสเลือด (คะแนนเฉลี่ย 3.79, 3.66, 3.66 และ 3.63)

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร พบว่าเพศ การศึกษา ตำแหน่ง ความคิดเห็นเรื่องสภาพการทำงาน ด้านโครงสร้าง ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และความรู้สึกจิตสำนึก เจตคติ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อยที่ 0.05 ส่วนอายุ พฤติกรรมการทำงาน ความคิดเห็นเรื่องสภาพาร่างกายและจิตใจ มีความสัมพันธ์กับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

*พยาบาลวิชาชีพ 7 กลุ่มงานอาชีวเวชกรรม โรงพยาบาลพิจิตร

Abstract

The study of Accidental Protection from working of nurse in Phichit Hospital was descriptive research of which purpose was to study the ways of protecting accidents from working of nurse. And also the factors were affected the protection from accidents among 180 nurses of Phichit Hospital. They were purposive sampling data collected by the questionnaires from November 2006 to January 2007. The statistics used for data analysis were percentage, average, mean and standard deviation to analyze the relation between dependent and independent variable by examining Chi - square.

It was found that the nurses in Phichit Hospital working behaviour that protected from accidents and the opinions of working status such as the aspects of the equipments, physical and mental health, feeling and attitudes at the good level (71.1, 68.3, 62.8 and 70.5%), the structure, environment, management at medium level (52.8, 53.3 and 50.6%), the ways to protect accidents from working at the medium was 84.4%. Having worked to protect the accidents, the nurses in Phichit Hospital more than 90% had always the ways such as their hands or the parts of body that contaminate secretion would be suddenly washed out also the chemical agents. To confine the needles and syringes already used were in

the right IC ways with the clothes to protect the blood (average = 3.79, 3.66, 3.66 and 3.63).

The factors related to accidental protection from working of nurses in Phichit Hospital, were found sex, education, the position, the opinion of working status, the aspects of structure, equipments, environment, the management, feeling and attitudes were significantly statistical the least at 0.05, related to the ways of protecting accidents from working. The ages, working behaviour, physical and mental were not significantly statistical, related to the ways of protecting accidents from working.

บทนำ

โรงพยาบาลเป็นกิจการที่ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ในกระบวนการทำงานบริการดังกล่าว ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพอนามัยและความไม่ปลอดภัยต่างๆอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และในการทำงานนั้นอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้เสมอถ้าหากขาดความระมัดระวังหรือประมาท อุบัติเหตุจากการทำงานทำให้เกิดการบาดเจ็บ ซึ่งมีตั้งแต่การบาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงบาดเจ็บสาหัสที่ทำให้เกิดความพิการหรือสูญเสียชีวิต นอกจากนี้ยังทำให้สูญเสียเวลาการทำงาน ขวัญและกำลังใจของเพื่อนร่วมงาน^{1,3,9} อุบัติเหตุจากการทำงานในโรงพยาบาลที่พบมีหลายประเภท ได้แก่การบาดเจ็บบริเวณหลัง ซึ่งมีสาเหตุจากการเคลื่อนย้ายวัสดุที่มีน้ำหนักเกินกำลัง เช่น

การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย หรือการนั่งทำงานอยู่กับที่เป็นเวลานาน การลื่นหกล้ม ซึ่งมีสาเหตุจากพื้นลื่น เปียก หรือพื้นผิวทางเดินไม่เรียบ⁴ การบาดเจ็บจากการถูกบาดตำ ซึ่งมีสาเหตุจากการสัมผัสวัสดุมีคม เช่น เข็มฉีดยา ไบโอมิด เศษแก้วแตก เป็นต้น⁸ การถูกไฟฟ้าดูด ซึ่งมีสาเหตุจากการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ชำรุด มีกระแสไฟฟ้ารั่ว หรือใช้ในสภาวะไม่เหมาะสม เช่น มือเปียกชื้น ทำให้ถูกไฟฟ้าดูด ส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บและอาจสูญเสียชีวิตได้ การระเบิดและการรั่วไหลของสารเคมี ซึ่งมีสาเหตุจากการเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุสารเคมี และการจัดเก็บสารเคมีไม่ถูกต้อง^{3,4,5}

จากการสำรวจการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพิจิตร พบว่า 5 อันดับแรกคือ การยกของหนักทำให้ปวดหลัง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และเอ็น สัมผัสวัสดุมีคม สารคัดหลั่งกระเด็นเข้าตา ถูกส่วนต่างๆ ของร่างกาย ลื่น หกล้ม ถูกวัตถุหนีบ วัตถุตี ซึ่งการที่มีผู้ประสบอุบัติเหตุจากการทำงานจำนวนมาก ทำให้สูญเสียทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น มาตรการในการแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุและอันตรายจากการทำงาน คือการป้องกันควบคุม^{2,7} จึงได้ศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร เพื่อจะได้นำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุจากการทำงาน พร้อมทั้งกำหนดแผนงาน โครงการความปลอดภัยสำหรับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกัน

อุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร

วัสดุและวิธีการ

การศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ พยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับผู้ป่วย ได้แก่ พยาบาลในหอผู้ป่วย ห้องผ่าตัด วัสดุพยาบาล เดือนพฤศจิกายน 2549 จำนวน 321 คน และนำมาคำนวณหาขนาดตัวอย่างจากสูตร Taro yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของพยาบาลแต่ละหน่วยบริการ และดำเนินการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2549 ถึงเดือนมกราคม 2550 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for window หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการทดสอบ Chi-square

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 98.9 อายุเฉลี่ย 33 ปี อายุน้อยที่สุด 20 ปี มากที่สุด 53 ปี ส่วนมากจบการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 71.7 รองลงมาอนุปริญญา ร้อยละ 22.8 และปริญญาโท ร้อยละ 5.6 ตามลำดับ ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 80 พยาบาลเทคนิค ร้อยละ 20 และระยะเวลาการทำงาน เฉลี่ย 11.83 ปี น้อยที่สุด 1 ปี มากที่สุด 31 ปี

2. พฤติกรรมการทำงาน

พยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรมีพฤติกรรมการทำงานเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ระดับดี ร้อยละ 71.1 โดยเฉพาะเรื่อง การแต่งกายที่ไม่มีเครื่องประดับเอื้ออำนวยให้เกิดอุบัติเหตุ (คะแนนเฉลี่ย 3.88) รองลงมาระดับปานกลาง ร้อยละ 28.9

3. ความคิดเห็น ในเรื่องต่อไปนี้

3.1 สภาพการทำงาน

3.1.1 ด้านโครงสร้าง พยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรมีความคิดเห็น ระดับปานกลาง ร้อยละ 52.8 รองลงมาระดับดี ร้อยละ 35.0 และระดับไม่ดี ร้อยละ 12.2

3.1.2 ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ พยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร มีความคิดเห็นระดับดี ร้อยละ 68.3 รองลงมาระดับปานกลาง ร้อยละ 28.9 และระดับไม่ดี ร้อยละ 2.8

3.1.3 ด้านสิ่งแวดล้อม พยาบาลใน

โรงพยาบาลพิจิตรมีความคิดเห็นระดับปานกลาง ร้อยละ 53.3 รองลงมาระดับดี ร้อยละ 41.7 และระดับไม่ดี ร้อยละ 5.0

3.2 การบริหารจัดการ พยาบาลใน

โรงพยาบาลพิจิตรมีความคิดเห็นระดับปานกลาง ร้อยละ 50.6 รองลงมาระดับดี ร้อยละ 47.2 และระดับไม่ดี ร้อยละ 2.2

3.3 สภาวะร่างกายและจิตใจ พยาบาลใน

โรงพยาบาลพิจิตรมีความคิดเห็นระดับดี ร้อยละ 62.8 รองลงมาระดับปานกลาง ร้อยละ 35.0 และระดับไม่ดี ร้อยละ 2.2

3.4 ความรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ พยาบาล

ในโรงพยาบาลพิจิตรมีความคิดเห็นระดับดี ร้อยละ 70.5 รองลงมาระดับปานกลาง ร้อยละ 28.9 และระดับไม่ดี ร้อยละ 0.6

4. วิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน

วิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จากการประเมินรายชื่อพบว่าพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร มากกว่าร้อยละ 90 มีการปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ในเรื่อง

4.1 มือหรือส่วนของร่างกายที่ปนเปื้อน เลือด สารคัดหลั่ง ล้างออกทันที

4.2 เมื่อสารเคมีหกรด รีบล้างออกทันที

4.3 การเก็บเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยา ที่ใช้แล้วอย่างถูกวิธีตามหลัก IC

4.4 สวมอุปกรณ์ป้องกันเมื่อต้องปฏิบัติงานที่สัมผัสเลือด

เมื่อพิจารณาระดับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จากคะแนนเต็ม 80 คะแนน คะแนนต่ำสุด 27 คะแนน สูงสุด 64 คะแนน โดยมีคะแนนเฉลี่ย 50.43 คิดเป็นร้อยละ 63.04 แสดงว่าพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรมีวิธีการป้องกัน

อุบัติเหตุจากการทำงานในระดับปานกลาง และเมื่อแจกแจงระดับการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ปรากฏว่าพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรมีวิธีการป้องกันระดับดี ร้อยละ 11.67 มีวิธีการป้องกันระดับปานกลาง ร้อยละ 84.44 นอกนั้นมีวิธีการป้องกันที่ไม่ดี ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จำแนกตามระดับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร

ระดับวิธีการป้องกัน	จำนวน	ร้อยละ
ดี (ตั้งแต่ 60 คะแนนขึ้นไป)	21	11.67
ปานกลาง (40-59 คะแนน)	152	84.44
ไม่ดี (39 คะแนนลงมา)	7	3.89

เฉลี่ย (\bar{X}) = 50.43 S.D = 6.75 ต่ำสุด = 27 สูงสุด = 64 เต็ม = 80

5. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร

ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยที่สัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร ได้แก่ เพศ การศึกษา ตำแหน่ง ความ

คิดเห็นเรื่องสภาพการทำงาน ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนความคิดเห็นเรื่องสภาพการทำงาน ด้านโครงสร้าง ด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และความรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จำแนกตามเพศ การศึกษา ตำแหน่ง ความคิดเห็นเรื่องสภาพการทำงาน ด้านโครงสร้าง ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และความรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ

ปัจจัย	ดี		ปานกลาง		ไม่ดี		รวม		χ^2
	N	%	N	%	N	%	N	%	
เพศ									
ชาย	0	0	1	50.0	1	50.0	2	11.1	11.54*
หญิง	21	11.8	151	84.8	6	3.4	178	98.9	
การศึกษา									
อนุปริญญา	5	0.1	31	75.6	5	0.1	41	22.8	10.71*
ปริญญาตรี	14	10.9	113	87.6	2	16.5	129	71.7	
ปริญญาโท	2	20.0	8	80.0	0	0	10	5.5	
ตำแหน่ง									
พยาบาลวิชาชีพ	16	11.1	126	87.5	2	1.4	144	80.6	12.56*
พยาบาลเทคนิค	5	13.9	26	72.2	5	13.9	36	20.0	
ด้านโครงสร้าง									
ดี	15	23.8	48	76.2	0	0	63	35.0	17.69**
ปานกลาง	6	6.3	83	87.4	6	6.3	95	52.8	
ไม่ดี	0	0	21	95.5	1	4.5	22	12.2	
ด้านอุปกรณ์									
เครื่องมือ เครื่องใช้									
ดี	20	16.3	99	80.5	4	3.2	123	68.3	11.34*
ปานกลาง	1	2.0	49	94.2	2	3.8	52	28.9	
ไม่ดี	0	0	4	80.0	1	20.0	5	2.8	

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จำแนกตามเพศ การศึกษา ตำแหน่ง ความคิดเห็นเรื่องสภาพการทำงาน ด้านโครงสร้าง ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ และความรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ (ต่อ)

ปัจจัย	ดี		ปานกลาง		ไม่ดี		รวม		χ^2
	N	%	N	%	N	%	N	%	
ด้านสิ่งแวดล้อม									
ดี	16	21.3	59	78.7	0	0	75	41.7	19.64**
ปานกลาง	3	3.1	86	89.6	7	7.3	96	53.3	
ไม่ดี	2	20.2	7	77.8	0	0	9	5.0	
การบริหารจัดการ									
ดี	17	20.0	68	80.0	0	0	85	47.2	19.72**
ปานกลาง	4	4.4	81	89.0	6	6.6	91	50.6	
ไม่ดี	0	0	3	75.0	1	25.0	4	2.2	
ความรู้สึก จิตสำนึก									
เจตคติ	16	12.6	108	85.0	3	2.4	127	70.5	21.24**
ดี	5	9.6	44	84.6	3	5.8	52	28.9	
ปานกลาง	0	0	0	0	1	100	1	0.6	
ไม่ดี									

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

วิจารณ์

การศึกษาครั้งนี้พบว่า เพศ การศึกษา ตำแหน่งของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตรมีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าเพศหญิง การศึกษาที่สูงขึ้น ตำแหน่งที่สูงขึ้น มีแนวโน้มที่จะมีวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานในระดับดี

สภาพการทำงาน ด้านโครงสร้าง ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตรายทางด้านวิศวกรรม¹⁰ เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการอย่างยิ่ง เพราะทำให้สามารถกำจัดหรือลดสถานะอันตรายต่างๆ ได้เป็นอย่างมาก วิธีทางด้านวิศวกรรม ได้แก่ การออกแบบสถานประกอบการ การเลือกใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักร ที่ปลอดภัยในการใช้งาน การกำหนดความเป็นระเบียบในการทำงาน การกำหนดความสว่าง การควบคุมอุณหภูมิ และการจัดระบบการระบายอากาศ¹⁰

การบริหารจัดการ มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตรายทางด้านการบริหารจัดการ¹⁰ การใช้วิธีการป้องกันควบคุมด้านการบริหารจัดการและการจัดการมีบทบาทสำคัญมากในเรื่องการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุในปัจจุบัน ทั้งนี้จะเห็นได้จากทฤษฎี

การเกิดอุบัติเหตุสมัยใหม่จะให้ความสำคัญของการบริหารและการจัดการที่ผิดพลาดเป็นสาเหตุหลัก (root cause) ของการเกิดอุบัติเหตุและเนื่องจากการบริหารและการจัดการเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดสิ่งต่างๆตามที่ต้องการ การป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตราย โดยวิธีการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย การกำหนดนโยบายความปลอดภัย การกำหนดกฎความปลอดภัยในการทำงาน การแยกผู้ปฏิบัติงานออกจากการทำงานที่ต้องสัมผัสกับมลภาวะทางสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมเกิดความปลอดภัยในการทำงาน¹⁰

ความรู้สึกรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดวิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตรายทางด้านเออร์โกโนมิกส์และจิตวิทยาในการทำงาน¹⁰ การใช้วิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุอันตรายทางด้านจิตวิทยาในการทำงาน ทำให้ทราบความแตกต่างระหว่างบุคคล อารมณ์ของผู้ปฏิบัติงาน สามารถสร้างแรงจูงใจให้ทำงานด้วยความปลอดภัย เจตคติที่ดีต่อการทำงานด้วยความปลอดภัย¹⁰

สรุป

วิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร อยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่ามากกว่าร้อยละ 90 มีการปฏิบัติเพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ในเรื่องมือหรือ

ส่วนของร่างกายที่ปนเปื้อนเลือด สารคัดหลั่ง ล้างออกทันที เมื่อสารเคมีหกรด รีบล้างออกทันที การเก็บเข็มฉีดยาและกระบอกฉีดยาที่ใช้แล้วอย่างถูกวิธีตามหลัก IC สวมอุปกรณ์ป้องกันเมื่อต้องปฏิบัติงานที่สัมผัสเลือด ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการอบรมและมีการติดตามควบคุมกำกับอย่างสม่ำเสมอ และความคิดเห็นด้านโครงสร้าง ด้านสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับวิธีการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน ส่วนพฤติกรรมการทำงาน ความคิดเห็น เรื่องสภาพการทำงานด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สภาพร่างกายและจิตใจ ความรู้สึก จิตสำนึก เจตคติ อยู่ในระดับดี แต่อย่างไรก็ตามควรมีการพัฒนา องค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตราย ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่อการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตราย ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัย การมอบหมาย ความรับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ การจัดตั้งองค์กรความปลอดภัยและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย การตรวจสอบการปฏิบัติงาน องค์ประกอบที่ 2 ขั้นตอนการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุและอันตราย และ องค์ประกอบที่ 3 วิธีการป้องกันและควบคุมทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ การป้องกันควบคุมทางด้านการบริหารและการจัดการ และการป้องกันควบคุมทางด้านออร์กอนอมิกส์และจิตวิทยาในการทำงาน⁶

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนด้านการดำเนินงานจากแพทย์หญิงสุนีย์ ชีรการุณวงศ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพิจิตร นางศิริวันต์ ยิ้มเลี้ยง รองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลพิจิตร พร้อมทั้งได้รับความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากพยาบาลในโรงพยาบาลพิจิตร จนการศึกษาสำเร็จจุลวงด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

1. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. หลักความปลอดภัยในการทำงาน. 2549 : 98-108.
2. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการดูแลสุขภาพเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบอาชีพ. 2548
3. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. อาชีวอนามัยและความปลอดภัยในโรงพยาบาล. กรุงเทพมหานคร. 2542
4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การบริหารงานความปลอดภัย. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2545.
5. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สุขศาสตร์อุตสาหกรรมพื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2545.
6. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. หลักความปลอดภัยในการทำงาน. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2545.

7. วันทนีย์ พันธุ์ประสิทธิ์. แนวทางการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย. 2545.

8. วิภา ภวานาภรณ์. “การเกิดอุบัติเหตุจากการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขและพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อแบบยูนิเวอร์แซล-พรีค่อนซ์ของพยาบาลในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์” รวมบทความคัดย่อด้านอุบัติเหตุและสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร. สามเจริญพานิชย์; 2543.

9. ศูนย์อนามัยสิ่งแวดล้อมเขต 9 พิษณุโลก. คู่มือปฏิบัติงานอาชีพอนามัยสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข. พิษณุโลก. ตระกูลไทย; 2540.

10. สราวุธ สุธรรมมาลา. หลักและวิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตราย. ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. พิมพ์ครั้งที่ 13. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช; 2545:81-116.